Ч. 283 (13.231). Львів, середа 21. грудня 1932. Pocztowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Доразовий суд над учасниками нападу на почту в Городку.

Другий день розправи.

СУД У ШПИТАЛІ.

Дмитро Данилишин зізнавав.

У малій бічній салі на 1. поверсі загального шпиталю у Львові при вул. Піярів, в одній із опорожнених шпитальних „сепараток", засіли за шпитальними залізними столиками трибунал, прокуратор, оборонці й пресові справоздавці. Ці останні позаймали теж усі крісла під стінами: явилися нині представники преси ще численніше, ніж учора, бо процес викликує щораз більше розголосу. Зрештою — така розправа, як нині, часто непрапляється: в неділю, серед такої обставини — і в такій справі. Ззаду у салі товпляться лікарі, лікарки й шпитальні доглядачки.

Переслухують, як свідків, особи, ранені підчас стріляння на почті у Городку. На шпитальному ліжку на колісцятах ввозять перед стіл трибуналу першого свідка.

СВІДКИ. — РАНЕНІ.

Свідок Ян Клімчак, 28 літ, римо-кат., возний скарбової каси у Городку. Присягає лежучи, підносячи лише зпід ковдри 2 пальці. Головний лікар др. Островський стверджує, що хворий — притомний.

Свідок ішов в критичній хвилині на почту надавати листи. Побачив, як гурток мущин спішно йде вулицею на почту; зпід почтового будинку ці люди мерщій вбігли до середини. Свідок здивувався, чому стільки клієнтів біжить на почту й побіг за ними. Коли найшовся за дверима на коридорі, хтось крикнув до нього руки до гори і майже одночасно впав стріл. Куля поцілила свідка в груди й перейшла наскрізь, мало-що не нарушивши хребетний стовп. Свідок стверджує, що на почті був карабін і револьвер. Гадає, що ніхто з почтарів не стріляв, бо не було часу. Свідок навіть не дійшов до місця, в якому був скритий карабін, револьвер був у столі в начальника почти.

Пред. Показує свідкові фотографію і стверджує місце, в якому свідка ранили. Ціла подія тривала дуже коротко; після нападу свідок лежав ще яких 2—3 хвилини, бо зараз потім його винесли. Чи хто з публики стріляв — того свідок не знає. Усі напасники були в масках.

Свідок Евзебій Коман, 58 літ, римо-кат., бухгальтер скарбової каси в Городку. Зізнає сидячки, є реконвалесцентом; одягнений у шпитальний халат.

Ок. 3.45 попол. хтось раптово відчинив двері до бюрової кімнати свідка. Почув „руки до гори". Спершу вважав, що це жарт якогось знайомого городецького студента. Тому встав і підійшов ближче, щоб йому пригадати, бо: у кімнаті був сумерк. Після 2-го поклику „руки до гори" розлягнись 2 стріли, потім ще один. Свідок аж тоді зміркував, що це напад, миттю відскочив і затріснув за собою двері. У того, що стояв на порозі і стріляв, зауважив студентську аксамитну шапочку, два стріли були вимірені у свідка, третій — до товариша свідка, Дембіцького. Свідок зачинив двері, лякаючись, щоби не відібрали від нього ключів до каси, в якій було 50.000 зол. Напасники негайно по стрілах завернули. Товариш свідка Дембіцький, мабуть ранений чи схвильований, просив води. Свідок спершу не зауважив, що є ранений, щойно потім побачив, що є ранений у руку і груди. Свідкові вийняли кулю в шпиталю: це куля 6—75.

Пред. питає обвинувачених по черзі, які револьвери вони мали.

Обв. Данилишин: не пригадую собі, який револьвер я мав.

Прок. просить запротоколувати заяву Данилишина, який (очевидячки забувшись!) несподівано „проговив".

Обор. др. Шухевич: Обвинуваченому вільно мовчати вільно й говорити.

Прок. — дякую за увагу, сам це знаю.

ХТО З ПОЧТОВЦІВ СТРІЛЯВ?!

Свідок стверджує, що в касовій кімнаті лежав револьвер, а карабін „десь на шафою". Не знає, чи хтось стріляв, чи ні.

Свідок ані Дембіцький не стріляв. Дембіцький, випивши воду, зімлів і стріляти не міг. У цілому кризі були лише вони два. Нікого не пізнає, ростом той, що стріляв, подабав на Данилишина. Гадає, що той, якого потім побачив на коридорі на долівці, смерт. раненого, був тим, який стояв поза першим напасником, що станув на порозі й крикнув „руки до гори". Пізнав його по ясному плащі.

Предсідник і прокуратор стараються перевірити, хто з урядовців і функціонарів почти й скарбової каси міг стріляти.

ПРОКУРАТОР І ОБОРОНЦІ.

Прок. цікавиться, звідки Білас знає різні роди револьверів.

Оск. Білас каже, що ці назви вичислив пок. Березинський.

Прок.: „А який револьвер мали ви тоді, коли стріляли до пок. Голувка?"

Обв.: „Ніякого револьвера не мав і до Голувка не стріляв."

Обор. д-р Старосольський протестує проти заборонених „підхватливих" запитів.

Прок. застерігається проти такої назви на питання, яке торкається докладних зізнань обвинуваченого, зложених у слідстві.

ТАЄМНИЧИЙ ПРОДАВЕЦЬ.

Св. Зигмунт Дембіцький, 32 роки, римо-кат., урядовець скарбової каси у Городку. Тепер уже реконвалесцент, зізнає сидячи.

Пополудні, між 4 і 5 год. критичного дня, ходив по почтовому будинку якийсь чоловік, настирливо пропонуючи купити в нього рогожі. Швидко після його відходу відбувся напад. Свідок описує сцену нападу подібно, як св. Коман. Револьвера, який був у скарбовій палаті, ніхто не міг вжити. Нікого з обвинувачених не пізнає.

Свідок Евген Слугоцький, поліціянт, ранений під Глиною Наварією, літ 35, римо-кат., тепер вже реконвалесцент.

30. XI. був у службі рано до пів 6 попол. Потім находився дома. В пів до 12 год. ночі завізвали його до команди постерунку. Там сказали йому, що прийшла телефонограма про напад на почту в Городку і що треба пильнувати дороги, якою винуватці можуть втікати. На стації Глиняна Наварія побачив біля штахет дві темні особи. Гадав, що це хтось зі стаційного будинку, але спитав голосно: „хто це". В тому моменті вищий стріляв до свідка, а нижчий до коменданта постерунку Конта.

ДРАМАТИЧНА КОНФРОНТАЦІЯ.

Предс. каже обвинуваченим Данилишинові й Біласові встати й одягнутись у куртки та шапки.

Свідок пізнає обох винуватців по рості — бо лиця не бачив — і вказує на Данилишина, як винуватця свого ранення та Біласа, як убивника Конта.

Обв. Білас впевняє, що він не стріляв, бо стріляв лише Данилишин.

Свідок підтримує свої зізнання, бо коли стріляв би лише Данилишин, то побачив би рух револьвера. **В тому моменті обв. Данилишин встає і заявляє: Свідок помиляється. Обидва стріли віддав я. Свідок не міг бачити руху руки, бо оба стріли впали надто швидко один за другим. Білас не стріляв".**

Свідок підтримує свої зізнання. Обидва стріли впали разом.

ДРУГА СУПЕРЕЧКА.

Прок. до Данилишина: „Чи ви мали один чи два револьвери?"

Обв. Данилишин: „Не відповідаю".

Прок.: „А може будете відповідати на що інше. Котрим револьвером ви стріляли до пок. Голувка?"

Обор. д-р Старосольський просить запротоколувати цей запит, щоби йому потім ніхто не міг закинути, що він несправедливо називає питання прокуратора „підхватливими".

Прок. заявляє, що „ніякі погрози оборонців" не зупинять його викрити матеріяльну правду в справі вбивства пок. Голувка.

Обор. д-р Старосольський протестує проти закидування йому, що він комунебудь „грозить".

•

Слугоцький був останнім свідком, переслуханим у шпиталі. Розправа скінчилася в 12 год. в пол. Дальше буде вестись в понеділок від 9 год. ранку знову у суді при вул. Баторія.

Третій день розправи.

ФАЛЯНГА СВІДКІВ.

Маріян Станкевіч, літ 26, римо-кат., почт. асистент у Городку. Критичного пополудня урядував у телеф. централі. В одному моменті влетів до кімнатки якийсь студент (у студ. шапці) і крикнув „лягати!" („ладній!"). Майже одночасно двічі стріляв. Свідок скрився за телеф. будку і впав на землю. Потім у напрямку свідка просвистіли ще 2 чи 3 кулі. Коли напасник відійшов, свідок перейшов до розмовниці; там знову інший напасник казав йому лягати. Він знову положився; у розмовниці був теж Бернакевич. Коли почув свистки й побачив, що нікого нема, побіг до експедиції за револьвером; у експедиції були два бравнінги, один у футералі, один без. На почті були взагалі 2 револьвери, в кімнаті експедиції. Карабіну на почті не було. Тому, що обидва револьвери лежали у скриньці, свідок міркує, що ніхто їх передтим не вживав. Свідок теж не стріляв, бо вибігши з експедиції помагав покласти постріленого почтаря Колача (він скоро помер) на ліжку, після чого пішов до себе урядувати. Де почалось уперше стрілянина — не знає. Нікого з обвинувачених не пізнає. Обидва напасники, яких свідок бачив, були без масок; обидва були в куртках, один у студентській шапці, другий у кашкеті.

Д-р Шухевич дивується, чому то револьвери, які мали служити для оборони почтовиків, лежали у далекій експедиції, та ще й замкнені у якійсь скриньці. Предс. дотепно пояснює: „щоби хто не вкрав".

Свідок Марія Фогельгезанг, літ 30, почт. службовичка. Сиділа у першій кімнаті з головного коридору ліворуч, разом зі скарбником Стеблецьким. Бачила й описує тепер сцену, як один учасник нападу вліз вікном до кімнатки з касою; потім відчинив двері, що були защіплені на ланцюшок, і впустив ще одного. На приказ напасників помагала їм згортати зі столу гроші (у більшості). Не пригадує собі детайлів, бо була напів притомна зі страху. Навіть тепер, на судовій салі, теж боїться. З того страху навіть не глянула тоді на лиця напасників. Тому й тепер не пізнає нікого з обвинувачених.

На запит предс. обв. Білас коригує зізнання свідка, стверджуючи впр., що при касі у почті були три, а не два напасники. — З окликом „гдзє засілек" звернувся до свідка один напасник у мові польській.

Свідок Хая Цоттенберг, жінка купця у Городку, у критичному моменті надавала порученого листа на почті, там, де урядував Томаш Томків. З інтересантів був ще Ізак Вінтер. Виходячи з почти була вже на східцях, коли вбіг гурт якихось молодих людей. Її затримали але миттю минули й побігли дальше. Свідок зі страху прикуцнула на сходах і в тій позиції отримала постріл у ліву ногу. Чула слова „не рухатися — буде краще", але хто казав — не знає. Чула теж сильну канонаду, але хто стріляв, не знає. За хвилинку хтось з коридора засвистав і злетілося 4-ох чи 5-ох напасників; серед нової канонади вибігли. Коли очуняла, нікого вже не було. Біля Томкова револьверу не бачила. Не зауважила теж передтим, щоб почтар Колач ходив зі зброєю. Нікого з обвинувачених не пізнає.

Коли обор. д-р Ганкевич цікавиться числом напасників, свідок плутається.

Свідок Ізаак Вінтер, літ 28, торгов. помічник із Городка. В 4.30 год. попол. 30. листопада надавав листа на почті при віконці Томкова. Коли Томків писав посвідку (реценіс), почув стріли. В тому моменті побачив 2-ох людців, як влетіли до протилежної кімнати з касою з револьверами в руках. Свідок уже не чекав на посвідку, лише перестрашений вибіг. В тому моменті дістав кулю в руку. Хтось крикнув „стій", але свідок вискочив і тікав

далі. Йому вдалося вибігти на вулицю. Бачучи, що рука кервавить, побіг до лікаря. Нікого з обвинувачених не пізнає.

Свідок Берек Штернберг, літ 27, торг. помічник у Городку, надавав напередодні нападу гроші на почті в Городку. Бачив якогось чоловіка, як питався, „де каса" й дивився на касу. Мав враження, що це хтось, що має діло до каси. Слідуючого дня вранці бачив знову якогось студента на почті, — перелякався, бо думав, що це один із корпорантів, що приїхали зі Львова бити жидів.

Свідок Фердинанд Коллер, літ 45, ст. залізничий асистент у Глиній Наварії. Про напад у Городку довідався від поліціянта Котарського в часі переїзду стрийського поїзду. Нічю серед урядування почув на дворі стріли й войки. Це пол. Слугоцький ранений доволікся до дверей бюра свідка. Свідок відчинив двері, коли почув своє імя. Від Слугоцького довідався про сутичку з двома невідомими людцями і про смерть пол. Конта. Про цю подію повідомив телефонічно дирекцію поліції у Львові й усі стації поліції до Щирця та околичні постерунки поліції.

Свідок Стеблецький, почт. урядовець з Городка, не явився, приславши лікарське свідоцтво. Не вважаючи на домагання обор. д-ра Глушкевича переслухати того свідка на місці, трибунал рішає відчитати його первісні зізнання. Вони не вносять нічого нового.

СКРЕСЛЕННЯ 19-ТИ СВІДКІВ!

Після перерви прокуратор складає сенсаційну заяву, що він зрікається 19 доказових свідків. Між ними скреслює начальника слідчого уряду у Станиславові Сусенка, комісаря поліції зі Станиславова Ґаленкевіча та кількох свідків-селян з Оброшина, Ставчан і Глиної Наварії.

Обор. д-р Шухевич просить дати обороні пів години часу, щоби вона могла зайняти становище до того несподіваного рішення прокуратури.

Прок. противиться перерві, тому, що він — мовляв — диспонує доказовими свідками й не є річю оборонців, хто буде переслухуваний, а хто ні.

Предс. дає оборонцям 10 хвилин часу для наради.

Після неї в імені оборони **д-р Ст. Шухевич** домагається таки переслухати Михайла Федика з Черкас, того господаря, в якого хаті Білас і Данилишин свідали й чистилися, на обставину, чи на одягу названих обвинувачених була кров, чи лише болото. Дальше — переслухати Юзефу Найлек і Марію Ярош, з вул. Шимоновичів ч. 9, щоби вони пізнали, хто з обвинувачених приходив до помешкання пок. Березинського, де він поучував пізніших учасників нападу на почту. Дальше оборона настоює, щоби переслухати 10 свідків-селян із Ставчан, Оброшина й Глиної Наварії. М. і. оборона хоче, щоби переслухати арештованого Петра Куспіся, з якого прок. резигнує (господар зі Ставчан, в якого стодолі обвинувачені ночували). Решти свідків можна не переслухувати.

Прок. дивується, що деякі свідки прокуратури так сподобались обороні. Противиться внескові оборони. Прок. знав покликаних свідків з їх зізнань при слідстві і спершу прикладав до них вагу. Одначе хід розправи переконав прокуратора, що ті свідки зайві, бо інших доказів уже досить. Відкликує свій внесок щодо Михайла Федика з Черкас, але в такому разі вносить переслухати теж Панька й Розалію Бобеляк з Черкас на ту саму обставину (крови на одягу Данилишина й Біласа).

Предс. заявляє, що трибунал вирішить цю справу згодом, а покищо переслухує дальше свідків неспірних.

Свідок Станислав Пестрак, залізн. урядовець в Глиної Наварії, довідався про стрілянину у Глиній Наварії від Коллера, який збудив його. Помагав ратувати Слугоцького й переконався, що пол. Конт уже не жив. Від Слугоцького чув, що стріляв до нього „вищий". Серед розмови зі Слугоцьким, міркуючи, хто міг бути винуватцем, Слугоцький зі свідком згадали були й імя Куспіся, якого знали тому, що часто на стації у Наварії купував білет.

„НЕМА ЧОГО СПІШИТИСЯ ДО КАРИ СМЕРТИ..."

Свідок Олекса Андрухів, літ 21, парубок з Розвадова, постріляний підчас погоні за Біласом і Данилишином, перебуває тепер на лікуванні у шпиталі в Стрию. **Прок.** вносить відчитати його первісні зізнання.

Обор. д-р Шухевич звертає увагу, що його клієнта обвинувачують, що він стріляв до Андрухова і хотів його вбити. Це один із найважніших свідків. Тому не можна уявити собі, щоб такого свідка навіть не переслухували на розправі безпосередньо. Оборона має цілий ряд запитів до свідка. Тому вносить — переїхати до Стрия і переслухати його у шпиталі.

Прок. противиться цьому і закидає оборонцям, що вони свідомо змагають до проволікування розправи.

Обор. д-р Шухевич: „Я завсіди засадничо противлюся заочному відчитуванню зізнань, тому, що такий спосіб ведення розправи виключає її явність і безпосередність. Але в даному випадку відповім панові прокураторові: справді нема чого спішитися до кари смерти".

КОМПРОМІСОВЕ РІШЕННЯ ТРИБУНАЛУ.

Трибунал рішив відчитати зізнання Андрухова, тому, що він зізнавав вже у суді в Стрию під присягою; **резигнувати з переслухування тих свідків, яких зреклися обі сторони (прок. і оборона), зате переслухати всіх інших свідків, по думці бажань оборони.**

„БАНДИТИ, ЩО НАПАЛИ НА СТАЦІЮ".

Предс. відчитує зізнання Андрухова. Є це досить докладний опис драматичної погоні за Біласом і Данилишином і драматичної їх утечі. Показується, що свідок почав гнатися за втікачами тоді, коли син поліціянта з Розвадова сказав, що це „бандити, які напали на залізн. стацію у Глиній Наварії". Андрухів вказує на „вищого" (Данилишина), як того, що ранив його з віддалі двох кроків; „нижчий" (Білас) стріляв теж, на дорозі між двома мостами.

Обор. д-р Шухевич вносить додатково таки переслухати Андрухова делегованим суддею у Стрию. Перше переслухання не було докладне. Нпр. Білас зізнав, що він казав стріляти на пострах. Є річю найбільш суттєвою ствердити, чи було бажанням Данилишина поцілити й убити чи ранити Андрухова, чи це постріл випадковий.

Прок. противиться.

Обор. д-р Ганкевич відповідає прокураторові, що nur die Toten reiten schnell.

Предс. заповідає рішення у пізнішому часі.

ЛЕГКІ Й СМЕРТЕЛЬНІ РАНИ.

Судовий лікар д-р Давидович видає осуд на підставі лікарських протоколів про перші оглядини всіх ранених у Городку: Хаї Цотенберґ, Маріяна Стеблецького, Комана, Дембіцького, Клімчака, Вінтера й інших. Відчитано протокол секції тіла пок. Колача, почтаря у Городку, який згинув на місці; куля поцілила його в гортанку. Поліц. Конт згинув від прорвання кулею аорти. З опису рани Андрухова виходить, що Андрухову все ще грозить трівкий параліж.

Прокуратор противиться відчитанню протоколу секції тіл Березинського і Старика, що згинули підчас нападу на почту.

Д-р Ст. Шухевич просить протокол відчитати. — **Предс. прихилюється до бажання оборони. Пок. Березинський отримав дві рани, в голову і легені; обі були смертельні й обі завдані з безпосередньої віддалі. Не можна виключити, що Березинський згинув смертю самовбивчою, бо обі рани доступні для руки. В обох випадках револьвер майже приложено до тіла, бо рани осмалені порохом.**

Ця заява знавця-лікаря робить на всіх слухачів велике враження. Не є виключене, що Березинський отримав в якийсь спосіб постріл з безпосередньої віддалі у груди, після чого, почуваючи, що не зможе втекти, — другу кулю пустив собі в лоб. Отвори в ранах були ріжної величини, — отже кулі були ріжного калібру. Обі вони перейшли були наскрізь. Пок. Старик згинув від кулі, яку отримав так само з безпосередньої віддалі, в ліву грудь. З тою раною міг пробігти ще кільканадцять кроків. Він дійсно вибіг з почти і впав щойно на вулиці, перед домом адв. д-ра Ст. Біляка.

ЦІЯНКАЛІ...

Знавець-хемік проф. д-р Вестфалевіч зізнає, що в кишені у камізольці пок. Березинського найшли окремо в папері кілька грудок порошку, та окремо у скляній фіольці. Експертиза виказала, що в обох випадках було це **ціянкалі**, смертна отрута. Зроблена й опакована була фахово. Разом було кільканадцять порошків, кожний із них був смертний (0.2 гр.).

Пополуднева розправа.

Трибунал відмовив додатковому внескові оборони на переслухання Андрухова. Суд, мовляв, сам устійнить, чи Данилишин хотів ранити Андрухова чи ні.

КОРОННИЙ СВІДОК ПРОКУРАТУРИ.

Свідок Іван Мотика, уч. 8. гімн. кляси у Дрогобичі, далекий свояк Данилишина, перебуває тепер у слідчій вязниці за приналежність до ОУН. Приводить його на салю поліційна сторожа. **Обор. д-р Шухевич** противиться заприсяженню свідка. Мотика є тим, який мав передати Біласові листа від Коссака. Якщо Коссак сидить на лаві обвинувачених перед доразовим судом, то або у такій ситуації повинен находитись Мотика, або Коссак повинен виступати як свідок — Свідок зізнає незаприсяжений.

Мотика обтяжує Коссака. Впевняє, що дістав від Коссака у Дрогобичі листа для Ярослава Біласа і гроші на дорогу до Трускавця. Знав і знає, що Білас і Коссак належали до ОУН. Білас казав свідкові, що є окружним командантом ОУН у Дрогобичі. На запит предсідника ще раз повторяє, що „Василь Білас був провідником бойки, а Данилишин і Коссак членами". (Підчас цих зізнань обвинувачені підсміхаються). **Білас оповідав теж Мотиці — каже далі Мотика — що він убив Голувка.** Говорив це з такими подробицями, що свідок виробив собі ясний образ убивства Голувка. Буній доставчував відомости про спосіб життя Голувка.

Обв. Коссак стверджує, що свідок каже неправду.

Обв. Данилишин і Білас заявляють в очі Мотиці, що вони перед ним з нічим не звірювались і що Мотика бреше.

У цьому моменті предс. питає Данилишина, чи може він тепер схоче подати трибуналові свої генералії, яких досі нема.

Данилишин: „Прошу дуже". Після чого подає усі дані про свій рід.

Обв. Коссак питає Мотику, звідки він знає, що він, Коссак є членом ОУН.

Свідок Мотика: Білас.

На те Коссак звертає увагу, що рік не було його у Дрогобичі — саме в тому часі, на який покликується Мотика. У зворушливий спосіб Коссак оповідає, як уже раз один молодий українець запроторив його до тюрми на 9 місяців. Це був Роман Барановський, який доніс на нього, як на злогадного вбивника пок. Голувка. Тепер найшовся другий такий тип, який обтяжує його без ніяких даних.

Любов з Олесницьких
БИРЧАК-ДУТКЕВИЧЕВА
упокоїлася по довгій і важкій недузі 18. XII.
проживши 44. роки.

На сумний обряд похоронів, які відбудуться у вівторок 20. ц. м. в год. 2. попол., з каплиці Вірменської катедри на Личаківський цвинтар, запрошують рідню і знайомих горем прибиті

МУЖ І ДІТИ.

На запит прокуратора Мотика „сипле" дальше якогось Михайла Смолу, який буцім то „втягнув" його до „Пласту", опісля широко оповідає про Гнатова, як „районового команданта ОУН". З черги приступає до нападу на почту у Трускавці. У тому нападі брали участь також Білас і Данилишин. Тодішні напасники втікали крізь город віллі „Гуцулка" і т. д. в сторону гір. Організатором був „здається" Гнатів. Гнатів виїхав за кордон. Після нападу на почту Білас і Данилишин дістали від ОУН револьвери на власність.

Прок. випитує знову про вбивство Голувка. **Мотика** знову швиденько і плавко оповідає, як Данилишин і Білас увійшли до віллі СС. Служебниць на І. поверх, постукали до дверей пок. Голувка, Голувко сказав „прошу", Данилишин і Білас увійшли до кімнати, а безпосередньо потім застрілили Голувка.

Обор. д-р М. Глушкевич цікавиться, відколи Мотика належить до ОУН.

Мотика: офіціяльно і нині не належить, бо присяги не складав. „До роботи втягнув мене Михайло Смола". До Біласа звертався за „Сурмою", діставав її і читав. Про ОУН говорив „більше з Василем Біласом, але також з Ярославом Коссаком". Про те, що Гнатів був районовим командантом, казав йому Міля, який став наслідником Гнатова. Про те, що Білас був членом ОУН доміркувався свідок, бо знав, що у нього, Біласа, переховується зброя. Після вбивства Голувка Білас казав Мотиці, що краєва команда ОУН з того вбивства не вдоволена, бо воно може пошкодити в Женеві українській петиції. **Д-р Глушкевич** дивується, як два члени ОУН могли доконати такого діла, як убивство Голувка лише на доручення районового чи повітового команданта, який не питав цього і не порозумівався з краєвою командою. Мотика мовчить.

Помалу, питаннями, **д-р Глушкевич** довідується від самого Мотики, що його в Дрогобичі й Трускавці в останньому році „оминали".

Взагалі дивні речі оповідає Мотика і важко з його оповідання второпати, як це було між молоддю у Дрогобиччині. Так нпр. він сам не був членом ОУН, але заприсягав Данилишина. Ніхто йому не казав цього робити. „Сам так умовився з Біласом".

Обор. д-р Старосольський питає: „Відколи ви змінили своє становище до ОУН"?

Мотика: „Від червня ц. р." Спершу він був „як загіпнотизований", робив усе „як манекін", і щойно у вязничній келії „зрозумів", що це шкідлива річ". Був загіпнотизований доктриною ОУН. Не знає, чому ця доктрина казала усунути зі світа пос. Голувка. Гадає, що тому, що Голувко пропагував польсько-українське порозуміння.

Одначе д-р Старосольський пригадує Мотиці, що у слідстві він вказав на „пацифікацію", як на причину вбивства Голувка: мовляв Голувко є її автором.

Д-р Старосольський цікавий, чи Мотика знає, що у пресі були друковані ті подробиці про вбивство Голувка, які він, Мотика, навіть тут у суді наводив. Мотика крутить.

Обор. д-р Ганкевич дивується, що Мотика сидить у вязниці лише за приналежність до ОУН, а нпр. не за заприсяження Данилишина.

Мотика палко перечить, що він не сидить за участь у нападі на трускавецьку почту ані за вбивство Голувка.

Д-р Ганкевич доказує Мотиці, що це він, Мотика перший почав пропагандивну роботу ОУН у Трускавці, що це він втягнув першого Коссака, потім Данилишина. Цікаво, що ті „ученики" бойкотували потім свого „вчителя". На цілу низку конкретних запитів **д-ра Ганкевича**, яку то „роботу" робив сам Мотика, коли й до чого намовляв Данилишина і Біласа і т. д. — **Мотика** не відповідає.

Д-р Ганкевич: Чи ви вважаєте себе етичним і моральним чоловіком, чи ні?

Предс.: Не допускаю цього питання.

Д-р Ганкевич: Чому ви, пане Мотика, не видали вбивників Голувка тоді, коли вас арештували, **після вбивства Голувка, а зробили це аж тепер?**

Мотика: Я тоді був ще як у галюцинації!

Д-р Ганкевич: А чому ви взагалі не зробили цього пізніше, впродовж цілого року, до часу вашого останнього недавнього арештування?

Мотика — не відповідає.

З черги цілу низку питань дає Мотиці обор. д-р В. **Старосольський. В одному моменті, коли д-р Старосольський говорить про те, як то Мотика підходив до Біласа, як Біласові „переповідав" ідею мов то Бунія, що „Голувка можна вбити" — д-р Старосольський виявляє** велике схвилювання. Д-р Ст. перепрошує трибунал, але є речі, які не можуть людини не виводити з рівноваги.

(Продовження розправи на сторінці 5-ій.)

Новий місячник англійською мовою

про українські справи.

(„The Ivestigator", Published Monthly, Nr. 1. November, 1932, Westminster).

II.

Орган п. Скоропадського дуже щедрий для чужинців коштом українського народу. Risum teneatis: обіцяє заплатити царські довги европейським кредиторам, разом у сумі до міліярда долярів! (стор. 12). Це називається „висока політика" і „відповідальність перед народом"...

Само собою розуміється, що орган п. Скоропадського не забуває і пр. Галичину. На стор. 17. вміщена кореспонденція зі Львова, яка має свій специфічний інтерес. Цю „кореспонденцію" не можна іншим словом назвати, як **злобною й ганебною провокацією** супроти укр. руху під Польщею. Провідна думка допису та, що ніби вся Галичина просякнута більшовизмом і що неначеб вся українська інтелігенція, всі інституції — наукові, культурні й господарські — перебувають під величезним впливом комуністичних ідей. Як виразника цього ніби загального захоплення західних українців комунізмом назвали там проф. Студинського (Strutinsky! Навіть прізвище перекрутили). Ще більше: про російських більшовиків сказано, що **„вони дають сильну піддержку ідеї українського націоналізму" (they give strong suppart to the idea of Ukrainian Nationalism).**

Чужинцеві — противникові більшовизму, після прочитання цієї „кореспонденції", мусить бути цілком ясно: Коли вся Галичина така наскрізь „більшовицька", то нема ради — треба на них „твердої руки". Cui prodest? Кому на користь така „пропаганда" панів скоропадівців?

Частинно можна це зрозуміти з того, що пишеться на стор. 12, рукою п. V. de K.: **„Українці не бажають одначе сваритися з Польщею". (The Ukrainians have, however, no wish to quarrel with Poland).** „The Investigator" сподіється, що Польща дасть українцям автономію. Але про яку „автономію" може бути мова, з погляду англійського консервативного читача. Коли „кореспондент зі Львова" пише, що майже всі українці — комуністи, або більшовиками?!

Уважно прочитавши новий англійський орган гетьманців, приходимо до зовсім невеселих висновків. Насамперед поставлення української проблеми, як справи лише протикомуністичної, може викликати поважні сумніви щодо доцільности таких способів „пропаганди". Видавці місячника „The Investigator" у цілім світі хотять вязати ідею незалежної України з **чорною реакцією.** На стор. 3. журналу кинули обвинувачення навіть провідникові ірляндських самостійників Де Валері, голові ірляндського правительства, що неначебто він комуніст і що ніби ці свої промови бере з російських більшовицьких газет! „The Investigator" пише проти **еспанської революції** („unfortunate Spain"! нещаслива Еспанія — sic!) і протестує проти аграрної реформи в Еспанії... (стор. 3).

Як жалюгідно має виглядати „українська ідея" п. Скоропадського в очах реальних політиків-українців, коли вони читають, що „людина, яку буквально **вигнали** українські народні маси з України, тепер пробує ставати на педестал „національного героя" і в першу чергу обіцяє — платити царські довги. Звеличування осіб, монархів „з божої ласки", — це вже такий анахронізм для демократичної Англії, що мабуть і самі прихильники Скоропадського почервоніли б, коли б розуміли всю комічність своїх метод. Наведу приклад: Штресеман у своїх споминах оповідає про факт, який його дуже здивував у 1925 р., підчас дипльоматичної конференції в Льондоні. Англійський міністр-президент Болдвін (консерватист) навіть не встав, читаючи офіціяльний лист від короля до конференції. А тут практичним, твердим англійцям „The Investigator" розписує чудодійні риси „героя незалежної України" — п. Скоропадського, що ніби має бути покликаний кермувати долею України.

Ми не знаємо, хто власне підпирає це нове підприємство п. н. „хліборобів-державників" в Англії. З другого боку знаємо, що в Льондоні є **українське бюро,** яке виконало немалу роботу для видвигнення **української ідеї** (не особи або якоїбудь ґрупи!) в політичний світ. І коли на обгортці нового місячника заявляється **urbi et orbi,** що цей орган працює з особою п. Скоропадського і тільки з ним, то законно поставити питання, чи не почне „The Investigator" всіма можливими й неможливими засобами **руйнувати** те, що до сього часу Льондонське Бюро зробило? Це побоювання має підстави хочби в тих методах фальшивої „інформації", які наведені вгорі, що містяться в „The Investigator". І нарешті: п. Скоропадський, який за обіцянку субвенції „відступав" недавно Закарпаття мадярам, має мабуть такі здібности „аккомодації", що від нього та його „малоросійського" окружения ніхто з політично зрілих українців не може ждати будьякої принціпової та розумної політики. Про це чимало українському громадянству сказав правдиво й детально пок. Вячеслав Липинський, майже на смертельному ложі. (Див. „Діло" 1930 р.), про це документально свідчить писаний російською мовою **щоденник** п. Скоропадського, опублікований уже після смерти Липинського. І після всього того є ще люди, які висувають перед світом особу п. Скоропадського як „репрезентанта України"!

К. О.

Серед наших „русских".

„РУССКІЙ СОКОЛ".

З „Русск-ого Голосу" (ч. 49) довідуємося, що москвофіли починають основувати товариства під назвою „Русскій Сокол". Такі товариства основуються у Львові і Станиславові (де москвофіли дістали знову у свої руки великий будинок „Нар. Дому" і де вже влада затвердила їм статути), а підготовляють оснування „Р. С." міста Луцьк і Кремянець на Волині, де істнують для тої цілі ініціятивні групи. Товариство „Русскій Сокол" у Львові має намір уладити в короткому часі курс для технічних провідників згаданих товариств і помістило проект свого прапору. Прапор має виглядати так: по одній стороні поветна сокіл на тлі російських національних барв з назвою т-ва, а на другій стороні герб Галицької Землі — лев, що спинається на скелю. Сокільські кличі будуть поміщені на краях полотна з обох сторін.

Знаючи, якими „силами" розпоряджають у нас москвофіли, не маємо потреби бити з цього приводу у великий дзвін. Всеж таки звертаємо на вове москвофільське товариство увагу українського громадянства.

ЗАГ. ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „ДРУГ".

В дні 13. XI. ц. р. відбулися звичайні заг. збори студ. т-ва „Друг" при участи 78 членів. На зборах був до самого кінця проф. львівського університету, довголітній куратор „Друга", що виголосив під кінець промову, в якій дав вислів свому вдоволенню, що т-во веде конструктивну працю й обіцяв, що сенат університету буде й дальше приходити т-ву з матеріяльною допомогою. Склад нового виділу „Друга" такий: Л. Свалинський — голова, Д. Яворська — заст. голови, А. Тиннбок — секретар, К. Дрогомирецький — член В. Дельвевич — *бібліотекар*, Л. Сембратович — господар, С. Дольницький — контрольор, Ф. Шамин і С. Копистянський — заступники. Контр. комісія: Н. Левчук, Л. Прислопський і М. Ґеорґієвський. Замкнув збори б. голова т-ва О. Луцик, після промови якого присутні відспівали „Смело, друзья"...

ЦІКАВИЙ ПОКЛИК.

Найновіше число „Русск-ого Голос-у" приносить такий цікавий поклик: „До русских учителів лемків! Управа т-ва „Русскій Учительскій Союз" у Львові, на предложения русских громадських організацій Лемківщини, прохає всіх учителів (ьок) нар. шкіл русской нац., що походять з *Лемківщини*, мають повні учительські кваліфікації, але є тепер або зовсім без служби, або учителюють поза Лемківщиною в корінній Польщі, — *подати йому негайно свої точні адреси* і короткі відомости про себе. Справа дуже важна і безпосередньо торкається професіональних і національних інтересів тої части русского учительства".

У світлі тих подій, які відбуваються в останньому часі на Лемківщині, цей поклик дуже характеристичний. Видно, що москвофіли мають нині змогу примістити всіх своїх учителів-лемків у цій благословенній країні. Чиїм коштом — легко догадатися...

ПОВІТОВІ І МІСЦЕВІ ПРОВІДНИКИ І СВІДОМІ ГРОМАДЯНИ! На Вас тяжить обовязок освідомити широкі маси українських батьків і матерей про вплив чужої та утраквістичної школи і про необхідність української школи для українських дітей та перевести по всіх українських громадах, де польські або утраквістичні школи, шкільні плебісцити за українською мовою навчання!

Новий уряд у Франції.

Кабінет Павла Бонкура при кермі.

Запевнивши собі підтримку соціялістів, Павло Бонкур приступив до творення уряду, прибравши собі міністрів переважно з лівиці, що репрезентують усі угрупування. Таким чином кабінет Бонкура не буде обовязаний розвязувати справ довгів. Склад нового уряду такий: премієр і закордонні справи Поль Бонкур, внутрішні справи Шотан, фінанси Шерон, публичні роботи Бонне, військові справи Далядіє, летунство Пенлеве, маринарка Леґ, хліборобство Квеї, справедливість Ґарде, освіта Монзі, кольонія Дальміє, емеритура Ґале, гігієна Даніель, торговля Жувенель, почта Енак, торговельна маринарка Мевр. — Соціялісти, рішивши не брати безпосередньої участи в уряді, заявили, що будуть підтримувати уряд Бонкура під тими самими умовинами, що й ряд Еріота.

Відділи Гітлера бунтуються.

БЕРЛІН. (ПАТ). У Кассель збунтувалися два штурмові відділи гітлерівців, зложені з 600 осіб. Безпосередньою причиною бунту було усунення команданта, який продав припаси поживи з маґазинів, призначені для штурм. відділів, бо не дістав з партійної каси грошей на покриття зобовязань доставців.

Мін. Патек покинув Москву.

МОСКВА. (ПАТ). Мін. Патек по 6-річнім побуті покинув Москву. Прощали його всі достойники дуже торжественно. На його честь відбулася ціла низка принять у нар. ком. зак. справ і в закордонних посольствах.

Виїмковий стан в Арґентині.

БУЕНОС АЙРЕС. (ПАТ). Парлямент ухвалив ввести виїмковий стан.

Конференція держав Малої Антанти.

БІЛГОРОД. (ПАТ). Прибули сюди міністр закордонних справ Румунії Тітулеску і мін. Бенеш. У неділю в год. 17. почалася конференція держав Малої Антанти.

БІЛГОРОД. (ПАТ). Перша стріча трьох міністрів закорд. справ Малої Антанти відбулася в неділю під проводом югосл. міністра зак. справ Ефтіча. Після обміну думок на тему загальної політичної традиції мін. Бенеш представив висліди праць розбройної конференції, нав'язуючи до заключеної недавно умови 5 держав. У тій справі всі три міністри закорд. справ ствердили згідність поглядів.

Демонструють проти Італії.

БІЛГОРОД. (ПАТ). У неділю вечором ґрупа студентів пробувала маніфестувати проти Італії. Поліція розігнала маніфестантів. Подібні демонстрації були також у Загребі.

Нове місто.

РИМ. (ПАТ). Мусоліні довершив учора урочистої інавґурації нового місточка Літторіо, основаного б. учасниками війни 60 км. на полудне від Риму. Нове місто має 10.000 мешканців рільників, б. учасників війни, і має міський уряд, почту, зал. двірець і т. д. Всі будинки здвигнено згідно з вимогами гігієни і найновіших архітектонічних напрямків. Промову Мусолінія оплескували ентузіястично.

Виганяють публику з жид. крамниць.

ВІДЕНЬ. (ПАТ). Вчора нац. соціялісти виконали у великім товаровім домі Ґернґроса на Маріягільферштрассе підчас оживленого передсвяточного руху ґазовий замах. В ріжних місцях того дому підложили вони шкляні рурки, з яких виходив газ, що витискав сльози, або мав сильний запах. Публика покинула дім у паніці. Те саме зробили нац. соціялісти в товаровім домі Керніка.

Знову вбивство на сексуальному тлі.

БЕРЛІН. (ПАТ). У Ґерміц під Ляйпціґом доконано огидного злочину на сексуальному тлі. В місцевій річці мешканці міста найшли тіло 3-літньої донечки там. робітника, яку хтось виманив з дому батьків, знасилував і після того в огидний спосіб задусив та вкинув у воду. Злочинця поліція досі не виловила

Економічний огляд.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

Польща і сусіди.

Плачкий стан у господарській політиці ріжних держав світа тревае дальше, особливо в царині міжнародного обміну. Тут назагал не лише не видно полекш чи хочби стабілізації, але ще вище ростуть бар'єри будьто як мита, будьто як привозові регламентації (спинюючі приписи). Для Польщі великою несподіванкою було введення Румунією контингентів на 130 артикулів і заборона ввозу для багатьох інших. Все те в першу чергу трапляє Польщу, її експорт до Румунії. Зате на інших відтинках політичного кордону Польщі щастить. Щойно заключене порозуміння з німцями щодо контингентів (між іншим і для масла з Польщі) буде поважним кроком до ліквідації митної війни. Німеччина, як відомо, була і є преважним польським контрагентом у торговлі, другим з черги після Англії. Сензаційною просто є заява — якщо це правда — литовського мін. закорд. справ Заунюса, нібито Литва готова почати з Польщею господарські переговори. На цьому відтинку були замки герметично зачинені, коли не рахувати граничного пачкування. — Та найбільшу увагу присвятили тепер господарські кола Польщі можливостям торговлі з Рад. Союзом. У Варшаві ведуться саме переговори з делегатами Радянщини (Фірсовом і Броном) дотично поширення торговельної діяльности „Совпольторгу". — Тепер, коли заграничні обороти Польщі незвичайно зменшились, мають повищі факти небудене значіння.

Воєнні довги. Несправедливі відсотки.

З нагоди дискусії про грудневу рату польська преса подає, як розростався воєнний довг Польщі і як її Америка „надула" при обрахуванні відсотків. У 1919 р. закупила Польща в Америці харчеві продукти і всякий виїпунок для війська. У слідуючому році закупила вона більшу кількість муки і збіжа, вагони, паровози, санітарне приладдя і т. і. В 1924 р. розрахувалась Польща з американцями і висоту довгу означено сумою 159.666 тис. долярів. До цієї суми додала Америка відсотки за час 1919—1922 (по 4,5) і сума довгу зросла до 178 мід. дол. Її теж опроцентовано. І так: від року 1924 до 1932 — на 3 проц., а від р. 1932 до кінця сплати — 3 і пів проц. річно. За полекші у сплатах в роках 1925-26 додано знову 3 проц., так, що у вислідї зі 159 мід. зробилося 206 мід. долярів. Польська преса, оперуючи цифровим матеріялом, доказує, що ніодна з інших довжників-держав не платила таких горендальних відсотків.

Надзір над торговлею молоком.

Міністерство сусп. опіки видало розпорядок про надзір над молоком і його перетворами. Приписи дотичать молока і перетворів, обор, що постачають молоко для продажі, помішень до переховування і приготовлювання молока для продажі, крамниць, у яких продають молоко, а навіть начинь до переховування і приладдя до переробльовання молока.

Промислові свідоцтва треба вже тепер викупити!

Ми подали недавно вістку про заходи купців, аби патенти можна було викупити в пізніших речинцях. Влада не згоджувалась на це, так, що свідоцтва і реєстр. карти треба викупити до кінця грудня. Заповіджена контроля на перші дні січня.

СВІТОВА ХРОНІКА.

Великий шум. — „Плати — хоч плач!"

День 15. грудня ц. р. залишиться днем історичним. Мабуть ніякий ще речинець платности не зробив тільки шуму у світі, не спровокував стільки дипльоматичних нот, статтей, дискусій, докорів і жалів, що саме цей день. Додаймо урядову крізу у Франції, валютові хитання (прим. у Варшаві курс доляра теж скочив угору, осягнувши хвилево 8.96), зріст кріви довір'я і рефлекси цього на всьому господарському житті, а в майбутньому ще більше розхитання цього життя, — тоді погодимось, що ця дата залишиться в історії. Солідарність довжників виставлена на воєнну пробу. Вже тут і там заломлюється одноцілість фронту. „Франція може платити, але не хоче, зате ми таки справді не в силі платити" — кажуть англійці і рівночасно відраховують золото, аби його... вислати до Вашингтону. „Франції й Англії не легко платити, але кінець-кінців вони спроможуться, зате Польща ніяк не може здобутись на рату" — переконує Розе у журналі „Пшеґльонд Господарчи". Так, п. Розе має слушність. Польща без поважних валютових потрясень справді не може позбуватись золота. Але надії на індивідуальне розглянення задовжень Польщі таки не здійснились.

Гороскопи світової господарської конференції.

Тоді, коли в Европі все ще йдуть живі дебати на тему „платити, чи не платити" рату від воєнних довгів, хоча критична дата 15-го грудня вже минула, — в Женеві спеціяльна комісія, а в Базилеї адміністраційні органи Банку Міжнар. Виплат і репрезентанти емісійних банків готовлять матеріял для світової конференції. Там панує переконання, що гостра фаза міжнародного недовір'я з приводу довгів минеться, що порозуміння щодо рівноправности зброєнь, осягнене на днях, прочистить атмосферу з ворожнечі та взаїмних підозрінь. Підготовчі наради висунули 4 найважніші господарсько-політичні комплекси, що їх світова конференція мусить розглядати. Вони є: проблема воєнних довгів, проблема міжнародніх приватних довгів (намічена консолідація всіх короткоречинцевих позичок), нова валютова база, яку експерти бачать лиш у золотовому паритеті і врешті девізові й торговельні обмеження. Не виключене, що Америка схоче розглядати справу воєнних довгів поза рамцями світової конференції, переговорюючи окремо з кожним контрагентом. Це моглоб значно зіпсувати гороскопи конференції.

Радянська торговля.

Величезною несподіванкою для світа була вістка, що Рад. Союз відпаде цього року як доставець збіжа на світові ринки. Хлібозаготовка не дописала. Цифри дотично загр. торговлі за 10 місяців ц. р., які саме оголошено в Москві, ставлять Німеччину на першому місці між контрагентами Рад. Союзу. На другому місці йде Англія з кольоніями і домініями включно з Індіями, відтак Італія, Злуч. Д. П. Америки, Франція, Афганістан і Японія.

В. Н-вич.

Закарпаття.

ПРАЦЯ „ПРОСВІТИ".

Число читалень „Просвіти" на Закарпатті з днем 31. X. 1932. таке: Округа: Берегово 5, Вел. Березний 10, Волове 16, Іршава 11, Мукачево 19, Перечин 15, Рахів 17, Свалява 7, Севлющ 13, Тячево 26, Ужгород 13, Хуст 7, разом 159. Окрім Закарпаття є ще: на Словаччині 7 читалень, на Моравії 1, у Празі 1. Всіх читалень „Просвіти" є отже з днем 31. X. 1932. р. 168, а крім того є ще 6 філій (Берегово, Мукачево, Хуст, Рахів, Пряшів і Братислава), так що всіх товариств, котрі підлягають централі „Просвіти" в Ужгороді, є 174. *(За календарем ужгородської „Просвіти").*

НА ЗАКАРПАТТІ НЕ МОЖЕ БУТИ УКРАЇНСЬКОЇ ІРЕДЕНТИ.

Краєвий суд у Хусті видав сензаційне рішення в справі 12 бичківських молодих комуністів та комун. сенатора Локоти, котрі були обвинувачені, що хотять ні менше ні більше, як прилучити Закарпаття до Великої України. В справі тій переведено домашні труси в Бичкові і забрано немало українських книжок та листування на доказ того, що обвинувачені вели найгіршу іреденту в користь України. Розправа в тій справі відбулася 23. жовтня ц. р. і судовий процес скінчився увільненням обвинувачених, бо суд у розсуді висказав, що Закарпаття не можна прилучити до Великої України тому, що між ними лежить чужа держава, Польща. Це рішення у правничих кругах викликало живе зацікавлення, бо тепер стало явним, що про іреденту можна говорити тільки тоді, коли йде про сусідню державу. З цього приводу пише „Українське Слово": „Ба, а що тепер будуть до світа кричати русскіе-русотяпи про український напрям, коли вже ясно стало, що на Підкарпатті можна говорити тільки про іреденту: мадярську, польську та румунську; та що народнього українського напряму не можна дискредитувати ірердентизмом! Чи не повторяється тут казка про злодія, що втікаючи кричав: Ловіть його! Ловіть!"

МОСКВОФІЛИ ВІДКРИЛИ „РУССКІЙ НАР. ДОМ".

В неділю 18. ц. м. ужгородські москвофіли відкрили святочно „Русскій Нар. Дом" ім. Духновича на площі Паляцького. Дім, що буде централею для всіх „русских обществ на Закарпатті, вибудований цього року.

—o—

Арештування лікаря д-ра Ол. Барвінського.

У суботу 17. грудня ц. р. перевели органи державної поліції основну ревізію в приватному помешканні відомого львівського лікаря **д-ра Олександра Барвінського.** Після ревізії д-ра Барвінського арештували. Польська преса подає, що арештування відбулося на доручення прокуратури. Львівська „Ґазета Поранна" інформує, що нібито др. Барвінський був одним з членів ОУН і в звязку з тим його арештували.

Всі на фронт до боротьби з неграмотністю!

Всі за закликом Т-ва „Просвіта". Одні поборюють неписьменність безпосередньо — і вчать неписьменних, інші посередньо — і надсилають бодай малі датки на фонд боротьби з неграмотністю. Побороючи неписьменність, отвираєте темним скарбницю знання і робите їх життєздатними, а тимсамим збільшуєте кадри ідейних і свідомих громадян.

Нехай на тім фронті не буде між українцями дезертирів!

Замісць новорічних побажань, присилайте на ту пекучу потребу датки чеками „Просвіти", які десятками тисяч розіслано в край при ріжних нагодах.

Письменному і земля краще родить. Письменний менше сіє, а більше збирає. Геть темноту! Вчім неписьменних!

—o—

На Виленщині впав метеор.

ВИЛЬНО. (ПАТ). Перед кількома днями в околиці села Клепачів у віленсько-троцькому повіті впав великий метеор. Пошукування за ним довели до викриття місця його упадку, яке находиться в чагарнику. Там побачили тепер величезну яму ок. 10 метрів проміру і значної глибини. Тої ями передше населення не бачило. В найближчій околиці ями всі кущі пошматовані. В найближчому часі поїде на місце наукова комісія.

МИМОХОДОМ.

Ще дещо про нашу публику в театральній та концертовій салі.

(Голос з провінції.)

Недавно була вже в „Ділі" стаття на цю тему, ілюстрована цікавими фактами з життя. Я тут позволю собі доповнити її деякими увагами.

Незвичайною „плягою" всіх наших театральних вистав і концертів на провінції є діти — так 3 до 5-тирічні, яких наші мамуні забирають зі собою на салю. Ще щастя, що не беруть зі собою немовлят при грудях. Їх лишають наші мамуні дома, але беруть зі собою вже „бельбасів" 3—5-річних. Які карти вступу вони для них купують, цього не вдалося мені ще ствердити, але це певна річ, що не на сидячі місця.

Кобиж вони бодай ті свої „потіхи" підчас продукцій коло себе тримали — а то ні: вони їх... пускають на неповинну публику. Підчас найцікавішої промови або деклямації, підчас найніжнішого пяна — такі „потіхи" уганяють по салі, вистукують чобітками, або стоячи перед самою сценою, штуркають одно одного, або хіхікають.

Очевидна річ, що дотичній мамуні не можна ніякої уваги зробити, бо образилась би на смерть.

Я навіть бачив таку картину: Мамуня грала на концерті на піяні, а синочок якось дібрався і собі на сцену, бігав довкола піяна та мамуні і час до часу заглядав їй, немов який знавець, до нот.

Окрім уже наведених у „Ділі" гарних прикмет у спектаторів мужеського пола, я наведу ще й таку: „Сидячі" місця є звичайно всі в одному ряді зі собою злучені. Є це звичайно одна довга лавка, переділена поручами. Сяде собі отже такий громадянин на своє місце і раптом ні з цього ні з того починає підчас самого спектаклю або й підчас павз — трясти ногою. Трясе, трясе — доки не вмучиться і цілком йому не в голові, що трясеться рівночасно ціла лавка разом з сидячими на ній співгромадянами. Чи їм це й справді велику приємність справляє, це його цілком не обходить. А нервових людей це просто кидає в жар!

Одначе це йому байдуже і навіть до голови не прийде йому думка, чи це культурне поведення, чи ні. А чому це він робить? Проста річ: бо *він* так хоче, бо *йому* так подобалось, а кому „не рехт", то нехай забирається домів. Одним словом — культура!

Кл. Об.

Винесли все з церков разом із дзвонами.

Ілюстрований „Курієр Цодзєнни" приносить вістку з Горлиць про велику крадіж у всіх церквах у Чорнім і Довгім, горлицького повіту. Парох Чорного о. Дзюма повідомив про влом у його церкві з 12-го на 13-го грудня, зорганізований невідомими злодіями на ширшу скалю. Із церкви позабирали ікони, хоругви, фелони, чаші, ліхтарі, церковні книги, висячі лямпи, а навіть винесли царські ворота і три дзвони із дзвіниці. Зовсім так само обікрали церкву у с. Довгім, де не пощадили навіть хрестів і церковної посудини. Є здогади, що крадіж має підклад релігійної боротьби католиків із православними. Досі винуватців не відкрили тому, що сніг у ночі вкрив їхні сліди.

ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ за українською мовою навчання треба переводити не тільки там, де є польська чи утраквістична школа, але також, де має повстати школа

Доразовий суд.

(Продовження розправи зі стор. 2-ої).

ОБЕКТ ДЛЯ ПСИХІЯТРА

Обор. д-р М. Глушкевич зголошує внесок, щоби свідка, який вічно каже про свою галюцинацію й гіпнотичний стан, що тривав довгий час і потім почав помалу уступати, — щоби того свідка піддати психіятричним оглядинам, чи взагалі такий свідок має для суду якунебудь вартість.

Прок. називає такий внесок „недоладним манервом оборони" для підважения віродостойности свідка.

Останній з оборонців питає свідка **д-р К. Паньківський.**

Переслухання того свідка тріває близько 2 години. Воно довело до небувалого напруження атмосфери на судовій салі. Всі почували, що тут діється щось несамовите.

Обор. д-р Ганкевич підтримує низкою дальших аргументів внесок д-ра Глушкевича. Мотика, не зважаючи на перестороги предсідника й оборони, на судовій салі обтяжив сам себе кількома злочинами, а саме, що він зерший розагітував Білася й Данилишина, що перший защіпив у мізок Біласові думку Бунія (що можна вбити Голувка), що заприсягав Данилишина, який потім робив такі страшні речі і т. д. Чоловік, який робить такі речі, не є нормальний.

Д-р М. Глушкевич ширше розводиться на тему гіпнози й „дір у памяті" та вважає, що психіятр тут найбільше на місці. Це не є ніякий трік ані маневр, лише дорога до шукання правди. Молодий Заремба, теж гімназіяльний ученик та інтелігентний хлопчина, не є членом ОУН. Його зізнання як коронного свідка, львівський суд признав віродостойним, але Найвищий Суд був іншої думки і віродостойність цих зізнань відіслав для перевірки до психіятрів.

СПРАВА ВБИВСТВА ПОК. ГОЛУВКА.

Прокуратор вносить відчитати зізнання Білася у слідчого судді в справі пок. Голувка.

Д-р Старосольський противиться цьому. Цитує декрет про доразові суди. Коли цей закон обовязує, то тут, на цьому процесі не вільно говорити про вбивство пок. Голувка. Ту найважнішу й найстрашнішу справу треба розглядати широко й спеціяльно. Матеріяльної правди у такій справі не можна доходити фрагментарично і мимоходом. Не можна матеріяльної правди в такій величезній справі опирати на зізнаннях двох людей, з яких один є таким типом як Мотика. Хочби навіть Білас і Мотика говорили 100 відсоткову правду — то її треба перевірити. Коли врешті Мотика каже сам вічно про гіпнову і галюцинацію, то як можна брати його зізнання навіть без перевірки — у такій справі?! Вбивство пок. Голувка потрясло обома громадянствами. Це подія така, якої не вільно легковажити: або її не порушувати зовсім, або перенести на інше судове форум.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нова школа.

Колись був рисік і табличка. Видаток, що правда, великий — чи не 30 сотиків, — але на пів а навіть на цілий рік. Потім цю табличку (рисік ні, бо зломився, списався, чи загубився!) — діставав молодший брат і знову писав, змазував, писав, змазував, аж до кінця шкільного року.

Але скінчилися — на щастя для фабрикантів паперу — ці добрі часи.

Сів собі великий знавець школи, діточої психольоґії і новітньої педагогії за столичний стіл і за одно пополудне видумав нові методи навчання.

— Проч із рисіком! — закричав, тупаючи ногами. — Геть з табличкою! Це фабрикує туманів, а зошити дадуть ґеніїв!

(Очевидно зошити ріжних форматів і цін, а одної фабрики).

Калькуляція фінансова теж вийшла блескучо: Що місяця три зошити, пять пер, дві ручки, а там якась добровільна жертва, добровільні побажання з „днем ангела"... і т. п.

Засада, щоб якнайдешевшим способом фабрикувати ґеніїв.

А ще книжки...

До кожного предмету одна книжка. Дешева. Два-три золотих. Засада — добро науки получене з дешевістю.

А ще надзвичайні додатки. Малюсенькі, майже ніякі. Що другий день образочок: звіринки чи птички по 5 гр. штука.

От і все.

Це для бідного села.

Місто може більше, то йому ще можна добавити. Пересічний заробіток селянина в місяці 500 золотих, а міщуха 1000.

Для вищих кляс а середніх шкіл теж вийшов обіжник, бо знавець і про них подумав..

Пригадую собі середньо-шкільні часи. Цілу ґімназію якось перейшов без атлясу, а прецінь колисьтут з одним ґеографом говорив навіть про Анґолю і озеро Тітікака.

Новий спосіб навчання вимагає від кожного учня атлясу. Зовсім недорогого — всього кільнакадесять золотих. Такий собі атлясик, приписаної форми і... фірми.

Коли піднести несмілий протест, то лунає досить авторитативний голос:

— Ґімназія для богатих!

Але нема ради. Обіжника не обійдеш, ні конем не обїдеш — подібно як колись суджевої.

Зате льокальні додатки до обіжників хто зна, чи не вдалось би обійти.

Наприклад справу приватної лектури. Не зовсім, Борони Боже, нехай молодняк читає ще більше, але справу книжок.

Беруть, наприклад, „Марію" Мальчевського.

— Кожний має мати примірник! — наказує учитель.

Учень приносить примірник.

— Не добрий. Має бути з „Бібліотеки Народової". Тимчасом „двійка".

При „Конраді Валенроді" друга двійка, при „Дзядах" — третя. Добрі відповіді не рахуються. Головне: „Бібліотека Народова"!

Хтось подумає: певно учитель має в тім інтерес!

Не знаю — не скажу.

Але, що має в тім напрямі манію — то це певне.

Казала мені (зі сльозами в очах) одна жінка:

— Не посилати дитини — кара, посилати — ще більша.

Хто його знає. Може й правда.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Надзвичайне видання „Діла".** У понеділок ранком (у день св. Миколая) видали ми для Львова надзвичайне число „Діла" (ч. 283 а), аби дати змогу львівським громадянам познайомитись із вчорашньою розправою доразового суду, яка велась у неділю від години 10—12 ранком у загальному шпиталі у Львові, де переслухували чотирьох ранених підчас нападу на почту в Городку. Крім того видаємо сьогодні, тобто в понеділок вечором, чергове, повне число „Діла", в якому крім учорашнього звіту з доразового суду буде й цілий звіт із нинішньої розправи. Нормально чергове число нашого щоденника повинно би появитися аж завтра, у вівторок, пізним вечором. Одначе з уваги на доразовий суд ми видаємо це число, не зважаючи на великі кошти, щоби тільки дати нашим читачам своєчасні та вірні інформації.

— **Новий парох православної церкви у Львові.** Іменований у травні ц. р. парохом православної церкви у Львові відомий православний діяч у Галичині (на Лемківщині), перенесений на днях на становище ігумена Загаецького монастиря на Волині. На його місце у Львові призначений єромонах Георгій із Кельц.

— **Кінець шкільного півроку.** Перший піврік кінчиться в четвер 22. ц. м. З уваги на гр.-кат. свято в четвер, можна в українських школах роздати свідоцтва вже в середу по науці. Залізничі знижки важні від 22. грудня ц. р. до 15. січня 1933. Такі інформації подав шкільний куратор на конференції директорів у Львові 17. ц. м.

— **Будують.** В неділю 18. ц. м. посвятили у Львові торжественно велику салю в новому парохіяльному домі при костелі св. Магдалини. Саля з галеріями, відповідними гардеробами і т. д. призначена для вжитку членів тої латинської парохії.

— **Стипендії Українського Наук. Інституту у Берліні.** Українська частина Кураторії Українського Наук. Інституту у Берліні, не зважаючи на тяжке матеріяльне положення Інституту, змогла признати на своєму засіданні з дня 8. грудня ц. р. стипендії на зимовий семестр 1932/33 р. у висоті 85 марок місячно таким кандидатам: М. Антонович, філь., П. Білосюк, техн., М. Дельвіґ, техн., М. Демкович-Добрянський, пол. екон., Р. Каплинський, техн., В. Кужім, агр., С. Кузьменко, агр., М. Митлюк, торг. акад., В. Стахів, техн. Окрім того дістав Інститут від прелата проф. д-ра Шрейбера 2 місця в його Інституті в Мінстері для українських кандидатів, на які Кураторія призначила: Д. Олянчина, д-ра філь., О. Власова, студ. теоль.

— **„Цвіркун" у Любачеві.** Дістаємо таку замітку: У днях 16., 17. і 18. ц. м. гостив у нас відомий ревіовий театрик „Цвіркун", під проводом п. Олеся Остої, даючи три вечорі: „Біда біду перебуде", „Бо хто не ризикує" і „1 + 1 = 3". Театр надзвичайно здисциплінований, з добірною власною орхестрою, дав нам своєю грою дуже милу розривку. Всі точки ревій виведено з належною підготовкою. Вистави відбулися в новій, гарній салі філії „Просвіта", яка всеж не була заповнена так, як на це заслуговувала гра симпатичних артистів.

— **З ким веде кооперацію „Русскій Ревізійний Союз" у Львові.** Пишуть нам з Жовківщини: В Сулимі, жовк. пов., є кооператива „Торговельна Спілка", котра з формальних причин підлягає ще „Русскому Ревізійному Союзові". Згаданий Союз своїм рішенням з 15. XI. 1932. Ч. 4145/32 завісив в урядуванні двох членів надзірної ради „Торг. Спілки" в Сулимові, свідомих українців пп. Івана Тріля й Івана Вусача, „як ділаючих на шкоду кооперативи". „Шкода" полягає в тому, що згадані члени дають своє молоко до перерібки районовій молочарні „Маслосоюзу" замість приватному торговцеві (до речі: жидові), з котрим управа коош. торгує, а котрого піддержує „Русскій Ревіз. Союз". Не маючи фахового надзору, кооператива поносить великі страти, але того „Русскій Рев. Союз" не бачить. Зате свідомих кооператорів „завішує в урядуванні, аби не шкодили приватному купцеві... С.

— **Присуд над зломниками до бюр „Малопольскі".** Сьогодні відновлено відложену розправу проти Франц. Вілзьле й Еміл. Шакальського, обжалованї, що вони вдерлись до бюр „Малопольскі". Трибунал видав присуд: Вілзьле 3 роки, Шакальскі на 2 і пів року важкої вязниці.

— **Селяни, що хотіли заголодити місто.** В Соболеві під Варшавою відбувся процес проти селян, яким акт обвинувачення закидав, що вони не довозячи до міста харчів, мали намір викликати в місті голод. Пятьох селян, які до вини не признавалися, засудили по 6 місяців тюрми з завішенням кари на 3 роки.

— **Організація їзди даром.** На залізн. шляху Варшава-Берестя банда залізничих обманців організувала в порозумінні з кондукторами подорожних, яких розміщувала в переділах поїздів і які їхали даром. Перед судом у Варшаві відповідають за цей проступок 25 осіб і двох кондукторів.

— **Варять сіль із солянки.** В околицях Косова і Жабя варить сільське населення сіль із солянки. „Малопольська прикордонна сторожа" перевела в цій справі слідство, яке довело до арештування трьох гуцулів і одної гуцулки як головних фабрикантів соли. У них сконфіскували 400 кг. соляної ропи.

— **Варшавська темна хроніка.** Застрілився з надмірного розуміння чести квестор варшавського університету Вагнер замість свого книговода Бубіцького, який вкрав із каси 8000 зол. — Засудили трьох фальшивників закордонних пашпортів від 1 до 3 літ вязниці; фабрику таких пашпортів вів колишній заступник американського консуля у Варшаві. — Від довшого часу працювала там фірма „Паг", як міжнародне бюро матримоніяльної та торговельної інформації, що виманчувала від людей гроші ріжними дотепними оголошеннями. — В одній приватнім домі відкрили курильню опію.

— **Пропав французький яхт.** Французький міліонер і письменник Анрі Ротшильд зорганізував виправу на моторовім яхті „Сіта" південним Атлантиком в околиці Амазонки. Мета подорожі зробити фільмову наукову зйимку. Виїхало 16 осіб, з артистами, авторами сценарія, лікарями. Яхт мав доїхати течією Амазонки до Ріо Негро і мав палива всього на 10 днів. Тому, що від часу його відїзду минуло вже майже три тижні, є здогади, що він згинув від бурі. В останніх днях були на морі великі бурі. Учасники подорожі не зовсім добре здавали собі справу з небезпек, які їх ждали.

— **Ріжні вістки.** До Берліна приїхав Літвінов і відвідав канцлера Шляйхера і міністра Нойрата. — У Берліні продають на ліцитації деякі дорогоцінності, що були власністю царя Миколи II.; їх оцінили на пів міліона марок; донедавна ці речі були ще у державнім московськім банку. — На японській біржі впала сильно вся японська валюта. — Гарвардський університет у Бостоні вмурував у своїм будинку памяткову таблицю в честь колишніх студентів цього університету... німців, що згинули на війні. — Летунка Амі Джонсон, що їде назад із Капштадту до Льондону мусіла кілька разів осідати наслідком поганої погоди; всеж таки вона побила свій перший рекорд перелетівши цю дорогу в 7 днях замість 9 і пів. — Число жінок-адвокатів у Чехословаччині постійно зростає; за останні два роки воно потроїлось; у Празі урядує тепер 7 адвокаток, у Пільзні 4. — У касині лікувального заведення Ляшко у Словенії найшли випадково під шаром одної стіни сім невідомих досі голорізьб славного данського різьбаря Торвальдсена. — В югославянськім місті Новосад заборонили вчителі середніх шкіл гру „йо-йо" тому, що вона перешкоджає в науці і впливає погано на умовий розвиток молоді.

— **Із кінової хроніки.** Гергарт Гавптман заявив, що він великий прихильник кіна: „Ніодно мистецтво, яке може мати вплив на світову культуру, не має такого великого значіння для загальної культури як кіно". Гавптман не може навіть уявити собі, як виглядатиме у будуччині світ під впливом кіна. — У Голівуді є 3760 акто-

стів. Із них 1030 володіє крім англійської мови ще одною. Французькою мовою говорить 317, між ними чимало славян. Еспанців є там 300, німців 250, німців 50, росіян 18. Все це великі артисти, бо до статистів належить 18.000. — Київська кінова фабрика підготовляє комедію „Конотопський Дон-Кіхот". — Одна німецька кінова фабрика виставила наскрізь крізову фільму „Голодне черево". Не тільки змістом фільми є тяжкі умовини життя голодних і безробітних, але що важніше головні актори це сірі, звичайні люди, яких гонорарі мінімальні. Тому, що гонорарі фільмових артистів грають першорядну ролю у бюджеті фільми, німці хотять наслідувати ідею такої „економічної" вистави.

— **Злочинці акторами.** У славній ню-йоркській вязниці Сінґ-Сінґ влада дозволила арештантам відограти театральну виставу. У виставі взяло участь більш як півтора сотні злочинців, злодіїв і ошуканців. Виявилось, що між ними є талановиті актори. Найкращу жіночу ролю виконав хронічний злодій Джек Кармен, комічний жіночий грабіжник і вломник, Барбет, студент університету з Пенсильванії. Він сам написав сценку, де грав разом із продавцем городовини, що відбуває кару за вбивство своєї жінки зі заздрощів. Музичну частину склав убивник Міллер, куплети грабіжник. Двацять мурнів (грабіжники та злодії) виступило зі співами та танцями. Один із арештантів склав програму вистави, де помістив привіти для Рузвельта та директора вязниці і платні оголошення. В оголошеннях один повідомляв про те, що вчить грати бриджа, інший, що продає (коли вийде на волю) найкращу горілку, ще інший про патентований ним винахід, який розломлює всі замки.

— **Різдвяний дарунок.** Щороку перед Різдвом люди ломлять собі голову: який дарунок вибрати для своїх найближчих? Нелегко розвязати це питання з огляду на ріжницю віку, смаку та бажань тих, що ждуть на дарунки, а також з огляду на ціну. Найважніша подробиця при виборі дарунку в тому, щоби дарунок був недорогий, і щоби не тратив своєї вартости на довший час. У добі кризи та примусової ощадности кожний, хто хоче робити різдвяний дарунок мусить уміти єднати корисне з приємним. Коли шукати між усіма можливими дарунками найпрактичнішого та найприємнішого, ним може бути хіба радіовий відбирач. З радіо може користати кожний без огляду на вік, старі та молоді і люди з найріжнороднішим смаком. Радіо раз куплене може служити цілими роками дома. Воно дає змогу людині розмовляти з цілим світом: чути музику та людину з усіх закутин земного гльобу. Зпоміж усіх різдвяних дарунків радіовий відбирач є найдешевшим і найкращим.

1042 1—1

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Рибчук, емер. учитель вселюдної 7 кляс. школи в Самборі, помер дня 13. грудня 1932 р. в Станиславові проживши 65 літ. Покійний був довголітнім членом Т-ва ВПУВ., членом усіх українських організацій, людиною незвичайно характерною та рідких чеснот, зразковим педагогом, теоретично і практично вишколеним і користувався чималою пошаною з огляду на своє велике педагогічне знання. Його реферати на учит. конференціях мали характер наукових праць. Земля Йому пером!

—o—

Дописи.

ВИННИКИ.

Свято Мазепи. В неділю 11. XII. відбулося у Винниках коло Львова свято у 300-ліття уродин гетьмана Івана Мазепи. Реферат про значіння цього свята виголосив д-р Володимир Врецьона. Дальшу програму виповнили хорові точки, деклямації, квартет мандоліністів та смичковий квартет, який відіграв квартет С-дур Гайдна. У всіх виконавців видно було добру підготовку. Спеціяльне признання належиться хорові, який під проводом п. Сохора є знаменито зіспіваний. Свято, що мало моральний і матеріяльний успіх, скінчилося відспіванням національного гимну всіма присутніми.

ЛЬВІВЩИНА.

Посвячення церкви в Жидятичах к. Львова. В неділю 16. X. ц. р. відбулося посвячення нової мурованої церкви в Жидятичах яричівського деканату. Село Жидятичі, яке належить до парохії Сороки і на тисячу душ населення має лише 370 греко-католиків, ще перед війною старалося мати священика у себе на місці. Жидятинці побудували приходство і маючи вже у себе священика, приступили літом 1930 р. до будови нової мурованої церкви. Дня 16. жовтня ц. р. церкву поблагословлено і віддано до вжитку. Треба підкреслити велику ревність жидятинців, які під проводом свого душпастиря о. І. Пайкуша довершили великого діла. Церква з однюю копулою, збудована на основі плянів інж. Нагірного. День 16. жовтня стягнув до Жидятич дуже багато народу. Благословення церкви довершив о. декан Пилипець в окруженні кондеканального духовенства. Проповідь виголосив о. Ю. Ванчицький. По Службі Божій промовив до народу ще о. декан. Дуже симпатичним обявом була поява на торжестві львівських священиків, а саме о. д-ра Б. Липського та о. д-ра О. Стасюка. З признанням треба зазначити ідейну діяльність о. І. Райтерівського, пароха Сорік, який своїм дочерним Жидятичам ішов дуже на руку. В яричівськім деканаті, крім Жидятич, будуються тепер і є вже на укінченні дві дальші муровані церкви, а саме в Запитові і в Підбірцях.

БОЛЕХІВ.

З діяльности „Просвіти". Дня 11. п. м. відбулися заг. збори чит. „Просвіти". Від філії був представником мгр. О. Площанський, котрий в дуже гарній промові загрів присутніх до праці. Головою вибрано о. кан. Левицького А. По обговоренні пляну діяльности на цілий рік замкнув збори о. голова. — Того самого дня (11. XII.) відбулася в читальні на Волоському Селі академія „Просвіти". Голова читальні о. крил. Сухий розказав про значіння „Просвіти", а п. Олешківна у своїм рефераті довше затрималася над вагою книжки. Так поміж самими членами читальні відсвятковано це гарне свято.

Громадянин.

—o—

СПОРТ.

СТАНИСЛАВІВ. *Станиславовія—Корона 6:1.*

Повторені вчора змагання за вхід до А-кляси принесли високу перемогу станисл. дружині. До А-кляси льв. округи входить остаточно ярославське „Огнісько", яке в тих розгривках здобуло перше місце. Фаворит, самбірська „Корона", в якій м. ін. грає Штаєрман, опинилася несподівано на другому місці і залишається й дальше в В-клясі.

—o—

ШАХИ.

Т. У. Ш. НА ДРУГОМУ МІСЦІ.

В неділю 18. п. м. Загальні Збори Шахової Ліги Львова верифікували цьогорічні міжклюбові розгривки за мистецтво Львова. Мистецтво вдруге здобув польський клюб „Гетм". Друге місце заняло Т. У. Ш. Подрібні відомости про гру Т. У. Ш. у мин. сезоні подамо в черговому числі.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів, що урґують у справі поміщення їх кореспонденцій, повідомляємо, що використаємо все присилане в найближчих числах, як тільки дозволить місце.

Вп. Дописувачеві в Калуші: Дякуємо за привіт і присилане використаємо.

Вп. Авторові статті про пок. Сіменовича: Піде в найближчих днях. „Гльосса" вже зложена в друкарні від кількох днів.

Дописувачам з Чорткова, Обертина, Ліска, Камінки Струм. й Олеська: Не помістимо, бо не находимо вас у списі передплатників „Діла".

Вп. Дописувачеві з Праги К. Р.: Прохаємо подати нам до відома Ваше прізвище.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. XII. 1932 за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот., літру сметани 0·00 зол., копу 6·80—7·00 яєць зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 20. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари..." (Абон. 4).

Середа, 21. XII. год. 7.30 веч. Опера.

Четвер, 22. XII. год. 7.30 „З малої хмари..." (Абон. 4).

Пятниця, 23. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари..." (Абон. 4).

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 20. XII. З причини генер. проби вистави не буде.

Середа, 21. XII. год. 7.30 веч. премієра „Джім і Джіль" муз. комедія. (Абон. 5).

Четвер, 22. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль". (Абон. 5).

Пятниця, 23. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Кіна.

АДРІЯ: „На Сибір".

АПОЛЬО: „Банда Бубуля".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".

КАСІНО: „Їх доля та недоля" (Льорель і Гарді). Весела парада на весело „Чарлі ратує Европу".

КОЛЬОСЕЙ: „Франкенштайн" ревія „Трупа веселого амора".

КОПЕРНИК: „Під фальшивим прапором".

МАРУСЕНЬКА: „Під фальшивим прапором".

МІРАЖ: „Любка з Таїті" та Льорель і Гарді.

ОАЗА: „Бунт совісти" і ревія.

ПАЛЯС: „100 метрів кохання".

ПАН: „Гори в полумях".

ПАСАЖ: „Небезпечний шлях" (Том Мікс), „На провесні" Жеромського.

ПРОМІНЬ: „Шукай жінки" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Великоміські вулиці" та ревія „Веселий Сверщок".

УТІХА: „Американські пачкарі" (Боб Костер), „Пат і Патахон, винахідники пороху".

ХИМЕРА: „Любко опівночі" (Дж. Мекдональд).

Закордонне радіо.

Вівторок, 20. грудня 1932.

Кенігсберг (217,1) 19.30 Пісні, **Братислава** (278,8) 15.30 Спів, 17.10 Югосл. форт. музика, **Міляно** (331,4) 20.30 Оперетка, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00 Давні танці, 19.30 Спів, **Рим** (441,2) 13.00 Орхестра, **Прага** (488,6) 20.00 „Корабель-марево" оп. Вагнера, **Відень** (517,2) 18.55 „Кармен" оп. Бізета, **Мінхен** (532,9) 12.00 Концерт, 20.05 „Фра Діявольо" ком. опера Обера, **Будапешт** (550,5) 12.05 Солісти, 19.30 „Чонгор і Тунде" оп. Вайнера, „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 16.35, 19.00, 24.00 Концерт, 12.15 Українська музика, 18.15 Авд.

Львівське радіо.

Вівторок, 20. грудня 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 16.15 Грамофон, 13.20 Метерольог. комунікат, 15.10 Комунікат Експорт. Інст., 15.15 Господар. комунікат, 15.30 Комунікат держ. уряду фіз. виховання, 15.35 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Авд. блакитних, 16.25 „Перший рік навчання колись і тепер" (для учителів), 16.40 „Звад св. ріки", 17.00 Симф. концерт, 18.00 Легка музика, 19.00 Техн. скринька, 19.15 Всячина, 19.30 „Кохання поета" (Шуман і Гайне), 19.45 Прес. рад. денник, 20.00, 21.00 Концерт, 20.50 Прес. рад. денник, Спорт, 21.40 Арії та пісні, Бандровська-Турська, 22.15 „Прощення", 22.30 Комп. концерт Мацеєвського, 23.00 Танк. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.